

*Иновации, предизвикателства и тенденции в постмодерното образование
Innovations, Challenges and Tendencies in the Post Modern Education*

ПРОУЧВАНЕ НА ИНТЕРЕСИТЕ И ОТНОШЕНИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ КЪМ МУЗИКАЛНО- КОМПЮТЪРНИТЕ ТЕХНОЛОГИИ

Милен Димитров
Тракийски университет

Резюме. В съвременното процесите по създаване, съхраняване и прослушване на музикални произведения са подпомогнати от компютъра. Изградени върху основата на научни постижения в областта електрониката и физиката, компютърните технологии интензивно навлизат във всички музикални области. В този смисъл, докладът е позициониран върху проучване, което има за цел да установи какви са интересите на студентите – бъдещи начални учители, към музикално-компютърните технологии. В процеса на проучването са използвани анкета и интервю. Анкетата предоставя възможности за относително кратко време да се събере необходимият емпиричен материал и същевременно осигурява време за внимателно обмисляне на отговорите, след като респондентите имат пред себе си отпечатан въпросник.

Чрез интервюто, в непосредствен разговор с анкетираните студенти, се осигурява допълване на данните от анкетата.

Проучването се базира на контингент от студенти във втори и трети курс от Тракийски университет, Педагогически факултет, специалност ПНУП и НУПЧЕ.

В резултат на анкетното проучване и проведеното интервю се очертава ясна картина и информация относно предпочитанията и интересите на студентите към използваните през свободното им време музикално-компютърни технологии за запис, конвертиране, запазване и съхранение, обработка и прослушване на музика.

В заключение се правят изводи за актуалността на проблема по придобиване на знания, умения за музикално-компютърните технологии и техния пренос и приложение в обучението по музика в началното училище.

Keywords: questionnaire, computer music technologies, music

Въведение

Думата „технология“ произхожда от гръцките думи:

– „techné“ – изкуство, майсторство, умение;

– „logos“ – понятие, учение.

Нейната употреба най-широко се разбира като обозначаване на съвкупност от действия, подредени по установен ред, за преработване на съществуващ

или създаване на нов продукт. Технологията посочва последователността и начините за организация и изпълнение на даден процес. Тя е съвкупност от средства, методи и инструменти за обработка и получаване на продукт с ново качество, удовлетворяващ определени човешки потребности¹⁾.

Динамичното развитие на компютърните технологии несъмнено намери своето приложение в музикалното изкуство. Многоаспектността му се предопределя от нестихващия интерес на музикантите към употребата на компютърна техника за музикални цели. За тях винаги е съществувала необходимостта да се „олекоти“ цикълът от процеси – от композирането до представянето на готовия продукт пред слушателите. Музикално-компютърните технологии са създадени и усъвършенствани върху основата на научни постижения в областта на физиката, математиката и електрониката. Интензивното им навлизане във всички области на музикалното изкуство внесе нови елементи на модернизирание и промяна на класическата схема за „производство“ на музика. От друга страна, реализацията на този съвременен процес е невъзможна при дефицит на компетенции относно един от двукомпонентната технология. За ефективно и продуктивно използване на музикално-компютърните технологии са необходими базови знания в областта на музиката, дигитални компетенции и познания в областта на компютрите. Успешният пренос на тази симбиоза от компетенции в практиката несъмнено произвежда продукт, който е адекватен на изискванията на новото време.

В началото на XXI век сме свидетели на един нов феномен, а именно придобиване на музикално-компютърни компетенции в извънинституционална среда от множеството разнообразни и достъпни канали на информация – от интернет, от близко приятелско обкръжение и музикални ентусиасти, по метода на „пробата и грешката“. Пътят по неформалното надграждане на описаните компетентности е нелек, продължителен и „трънлив“, но е инициран от мощния двигател на интереса и нестихващия общочовешки стремеж, който най-често се изразява с думите „в такт със съвремението“. Младите хора са обкръжени от звучащи технически средства, създадени от индустрията с основната цел за забавление и игри на потребителите. Редовното манипулиране с устройства от подобен вид, необходимостта от редовното обновяване и размяна на звучащи и музикални файлове изисква придобиването на умения и дигитални компетенции. И младите хора успешно черпят информация, придобиват и усъвършенстват уменията си в извънинституционална среда. Общеизвестно е, че единственият верен подход на съвременния бъдещ учител е да е компетентен и да има готовност за равностоен диалог с подрастващите обучаеми по проблемите на съвремението.

В този смисъл, докладът е позициониран върху проучване, което има за **цел** да установи какви са интересите на студенти от втори и трети курс от Тракийски университет, Педагогически факултет, специалност ПНУП, към

музикално-компютърните технологии. Най-общият смисъл, който влагаме при използването на понятието, е разбирането на процесите по създаване, съхраняване, редактиране и прослушване на музикални произведения, подпомогнати от компютър и електронни технически средства.

Предвид характера на поставената цел е избрана методология за провеждане на проучването, която се придържа към принципите за етичност, прецизност и дискретност.

За постигането на целта е използвано частично стандартизирана писмена анкета, а по отговорите на отворените въпроси, които предполагат дискутиране, се проведе уточняващо интервю. В анкетната карта са включени 11 въпроса, които са предварително формулирани и структурирани в определена последователност. Въпросите са „закрити“ с предварително зададени отговори; „закрити скалирани“, при които анкетираните посочват степента на положителна или отрицателна изразеност; „отворени“, при които респондентите попълват своето лично гледище по проблемите, обхванати в предишните въпроси. Пилотните въпросници са попълнени от трима практикуващи учители в НУ, от които един специалист по ИТ и един преподавател по музика. Техните бележки са взети под внимание при съставянето на същинския въпросник. Анкетната карта предоставя възможност за относително кратък срок да се събере необходимият емпиричен материал и същевременно да се осигури време за внимателно обмисляне на отговорите на респондентите. Чрез *интервюто*, в непосредствен разговор с анкетираните, са допълнени данните по поставените въпроси.

Анкетата и интервюто са проведени през май 2013 г. в Педагогически факултет (ПФ) на Тракийски университет – Стара Загора. В анкетното проучване взеха участие 80 студенти от специалност „ПНУП“, ОКС Бакалавър, които представляват 44% от всички студенти в дадената специалност.

Въпросите в Анкетната карта са разделени условно в три големи групи:

1. Въпроси, уточняващи интересите на студентите относно музикалните дейности, които изпълняват с електронни технически средства или/и с компютър.

2. Въпроси, отнасящи се до средствата и инструментариума, с който анкетираните манипулират, за да удовлетворят възникналите музикални потребности.

3. Въпроси относно вижданията на респондентите за възможно практическо приложение на знанията за музикално-компютърните технологии в практическото обучение на студенти от специалност „ПНУП“.

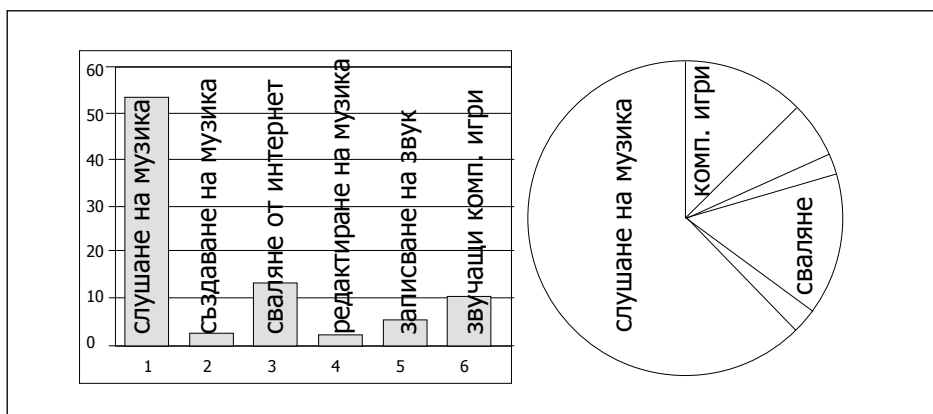
Представяне и анализ на резултатите от проучването

Количественият анализ на емпиричните данни се осъществява с помощта на проценти, а качественият – чрез установяване на съответствието на изследваните явления в контекста на преносимостта на придобитите музикално-компютърни компетенции в педагогическата практика.

Първата група въпроси е насочена към интересите на студентите относно практическите музикално-компютърни дейности, които те реализират в свободното си време.

Посочете любима музикална дейност, която изпълнявате с помощта на компютър, мобилно музикално устройство, друго техническо средство.

62% от отговорите на студентите посочват като основно музикално занимание слушането на музика, а търсенето и свалянето на музика от интернет заема второто място при класирането на любими музикални дейности – 21%. Особено впечатление прави фактът, че заниманията по композиране, редактиране, конвертиране и запис събират едва около 4% от отговорите.

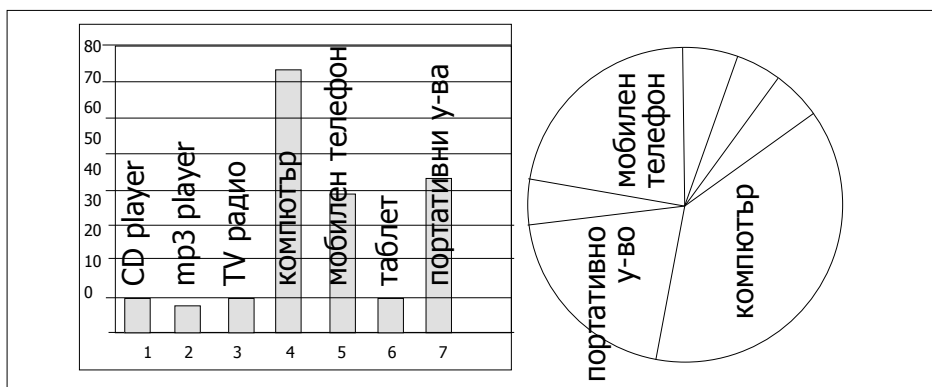
Фиг. 1

По различен начин обаче стои въпросът с определянето на музикални дейности, които студентите са изпълнявали през свободното си време с помощта на компютър, където свалянето и слушането на музика разменят местата си в подреждането. От приложената таблица (Фиг. 2) е видно, че съхранението и прослушването на музика събират относително еднакъв брой отговори, а заниманията с музикално-компютърни игри заемат предпоследна позиция.

	Композиране, създаване на музика	Търсене и сваляне от Интернет	Презаписване на музика от различни носители	Запис на звук, шум, говор, песне, музика	Компютърна обработка на музика	Конвертиране, преобразуване на аудио	Съхранение на музика	Възпроизвеждане, прослушване	Музикално-компютърни игри	Друго
Бр.отг.	30	72	39	24	23	18	50	50	19	2
%	9%	22%	12%	7%	7%	6%	15%	15%	6%	1%

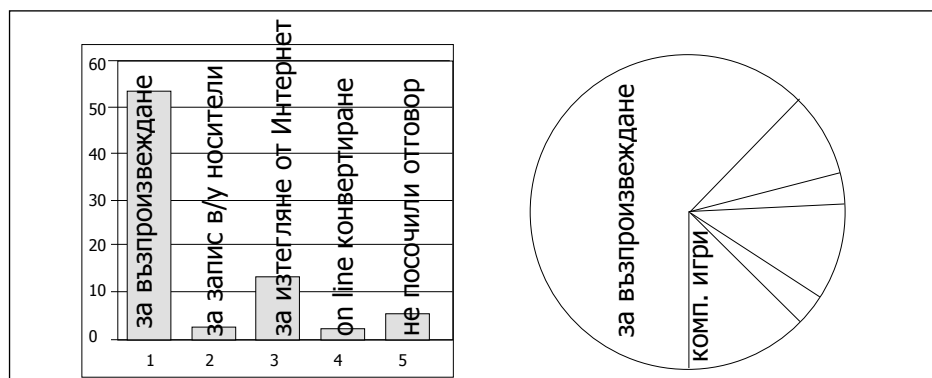
Фиг. 2

За установяване на средствата и инструментариума, с които анкетираните манипулират, за да удовлетворят възникналите музикални потребности, те трябва да маркират техническите устройства, които използват най-често. От събраните данни става ясно, че мнозинството от анкетираните предпочитат да използват компютърна техника, а на втора позиция по процентно съотношение те подреждат мобилните телефони и портативните музикални приемници (TV, радио).

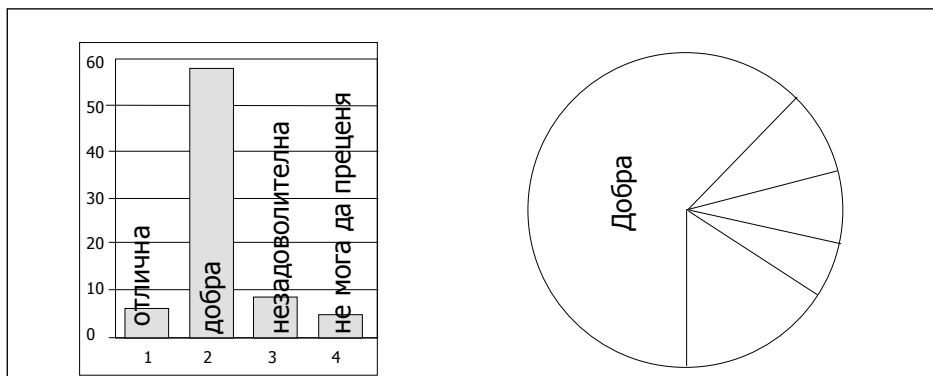
Фиг. 3

Предвид посочените любими музикални занимания и техническите средства, с които студентите най-често ги изпълняват, логично следва и подредбата на предпочитан софтуер. 62% от отговорите посочват програмни продукти, които са предназначени за възпроизвеждане на музика (Фиг. 4). Сред тях с висока степен на популярност и най-честа употреба интервюираните посочват Winamp. В неупоряден разговор студентите споделят, че предпочитат да слушат музика с този програмен продукт заради възможностите му да проследява разнообразни специализирани музикални файлове и притежава опция за достъп до интернет радио и телевизия.

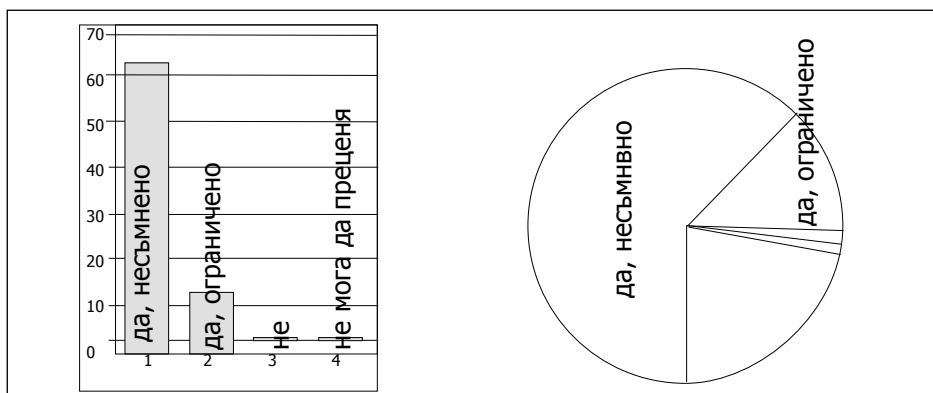
Фиг. 4

На въпроса „Как самооценявате компютърно-музикалната си грамотност?“ 75% от анкетираните я определят „Добра“, „Отлична“ – 6%. 8% от анкетираните не могат да преценят, а 12% самоопределят музикално-компютърните си компетенции „Незадоволителни“.

Фиг. 5

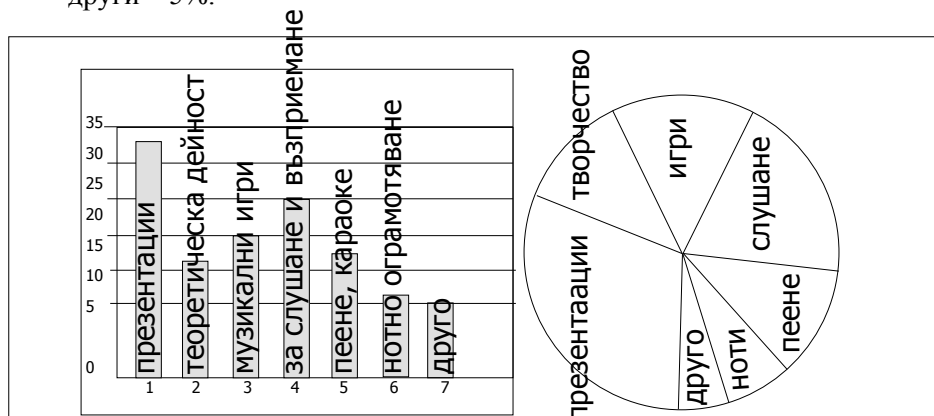
Трябва да се отбележи, че на въпроса „Имат ли приложение музикално-компютърните технологии в обучението на студенти бъдещи начални учители?“ отговорите на студентите са показателни за желанието им да придобият знания и умения по посочената проблематика и да ги реализират в бъдещата си педагогическа практика.

Фиг. 6

Анкетираните и интервюирани бъдещи педагози определят сферите на приложение на музикално-компютърните технологии в процеса на обучение по музика в началното училище по следния начин:

- презентативното представяне на учебно съдържание – 31%;
- творчески дейности – 13%;
- музикални игри – 14%;
- слушане на музика – 19%;
- пеене, караоке – 12%;
- нотно ограмотяване – 7%;
- други – 5%.

Фиг. 7

Проучването на интересите на студентите към музикално-компютърните технологии е интересно, за да се очертае ясна картина относно музикалните им занимания през свободното време. Една от задачите на проучването е да се установят не само неформално придобитите знания и умения на студентите в областта на музикално-компютърните технологии, но и отношението на респондентите за областите на приложение на технологиите в бъдещата педагогическа практика. Следва да се има предвид, че представената информация и коментарите по отговорите на анкетната карта и интервюто са не толкова със статистическа, колкото с обзорно-аналитична тежест.

Като най-съществен фактор за нарастваща степен на задълбочаващо се противоречие между растящото теоретично знание и невъзможността то да се реализира в практически план се оказва дефицитът от компетенции. Използването на музикално-компютърните технологии е на повърхностно ниво. Основно то се свежда до търсене на музикална информация, записването ѝ и нейното прослушване. Същевременно студентите очертават широка гама от възможности за използване на потенциала на технологиите в педагогическата практика. Тази констатация се потвърждава от проведено паралелно проучване на мнението на студентите – бъдещи педагози, на тема „Възможни

интегративни връзки за модернизиране на обучението по музика в началното училище през погледа на студенти – бъдещи начални учители⁽²⁾.

В резултат от представените резултати могат да се обобщят изводи и перспективи с нова визия от различен ракурс към обучението на студентите в областта на музикално-компютърните технологии за целите на образователно-възпитателния процес в началното училище:

1. По време на обучителния цикъл на студентите да бъдат предоставени възможности за валидиране на резултатите от неформално придобитите знания за музикално-компютърните технологии, които да прераснат в умения, за да могат обучаемите да ги пренесат в бъдещата си педагогическата практика в началното училище.

2. Да се разработи система от обучителни дейности за изграждане на дигитални компютърни компетенции, които да се интегрират в обучението по музикалните дисциплини и те да бъдат демонстрирани от студентите в учебни ситуации по време на текущата педагогическа практика.

3. Да се конкретизират дефицитите от знания и умения в двата аспекта на музикално-компютърните компетенции и да се изгради педагогическа технология за удовлетворяване на възникналите потребности.

4. Да се реализират в педагогическата практика варианти на приложение на музикално-компютърните технологии за постигане на ефективност и модернизация на учебно-възпитателния процес, за надграждане на професионалните умения и компетенции у бъдещите учители и тяхното личностно развитие.

БЕЛЕЖКИ

1. <http://bg.wikipedia.org>, 13:12, 25.05. 2013
2. Marian Ivanov, Milen Dimitrov, Possible integrative links to modernize teaching music in elementary school through the eyes of prospective elementary teachers, Международен студентски конгрес, Истанбул, Р Турция, 2013 <http://iesc.maltepe.edu.tr>

ЛИТЕРАТУРА

- Георгиев, А. (2004). *Основи на музикалните компютърни технологии*. София: УИ „Св. Климент Охридски“.
- Георгиев, А. (2002). *Програми за запис и обработка на звук. Музикални компютърни технологии*. София: УИ „Св. Климент Охридски“.
- Ivanov, M., Dimitrov, M. (2013). *Possible integrative links to modernize teaching music in elementary school through the eyes of prospective elementary teachers*. Международен студентски конгрес, Истанбул, Р Турция.

RESEARCH OF THE INTERESTS AND ATTITUDES OF THE STUDENTS TOWARDS COMPUTER MUSIC TECHNOLOGIES

Abstract. The aim of the research is to display what are the interests of future primary teachers, their knowledge and attitude towards the computer music technologies.

Methods: In the process of the research we used a questionnaire and interview as:

- an opportunity to gather the necessary information in a relatively short period of time;

- a tool with which the respondents consider their answers carefully, having the questionnaire printed out. An interview - a conversation with the involved students to add data to the questionnaire.

The participants in the research are second and third year Preschool and Primary School Education students at Trakia University, Faculty of Education who filled in the questionnaire and were interviewed.

The analysis of the questionnaire is made by categorization of the given answers according to criteria. The results are displayed in percentage.

The expected results are: acquiring clear information regarding the students' preferences, interests and their attitudes towards the computer music technologies for recording, converting, saving and storing, processing and playing music which they use in their free time.

The conclusions from the research confirm the importance of acquiring knowledge and skills in computer music technologies and their application in music education in the primary school

Assist. Prof. Milen Dimitrov

✉ Trakia University

Faculty of Education

Stara Zagora, Bulgaria

E-mail: milendimitrov6@gmail.com